

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΣΥΝΟΨΙΣ ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Περὶ προγράμματος μαθημάτων διδασκαλείου θηλέων.....
Περὶ προγράμματος μαθημάτων ἀνδρῶν πλῆρους παρθεναγο-
ρίου.....

1. Περὶ τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων τοῦ προπαιδευτικοῦ τῆς
ματρὸς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Γραμματικῆς Σχολῆς.....
2.

(1)

Περὶ προγράμματος μαθημάτων διδασκαλείου οὐλῶν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὸ 22ον καὶ 23ον ἄρθρον τοῦ νόμου
ΒΤΜΘ', τὸ 1, 2, 3 καὶ 8 ἄρθρ. τοῦ ΧΘ' νόμου, τὰ ἄρθρα
5 καὶ 6 τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ διδασκαλείου καὶ τοῦ προ-
ποῦ ἡμετέρου διατάγματος τῆς 23 Αὐγούστου 1878,
τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 τοῦ περὶ διδασκαλίας τῶν παιδαγωγικῶν
μαθημάτων ἐν τοῖς προπαιδευτικοῖς τῆς Φιλεκαπιδευτικῆς
Ἑταιρείας ἡμετέρου διατάγματος τῆς 24 Ἀπριλίου 1881
καὶ τὸ περὶ ἀναγνωρίσεως ὡς διδασκαλείων θηλέων τοῦ Κρά-
τους τῶν ὑπὸ τῆς Φιλεκαπιδευτικῆς Ἑταιρείας συντηρουμέ-
νων τούτων ἡμετέρου διατάγματος τῆς 18 Ἰουνίου 1896,

Προτάσει τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ
τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ, ἀπερρίσσωμεν καὶ
ἀκτάσωμεν τάδε :

Ἄρθρον 1.

Τὰ ὑπὸ τῆς Φιλεκαπιδευτικῆς Ἑταιρείας συντηρούμενα δι-
δασκαλεῖα θηλέων, τὰ ὡς διδασκαλεῖα τοῦ Κράτους ἀνεγνω-
ρισμένα, θέσουσι ἀποτελεῖσθαι ἐκ τῶν ἐν αὐτοῖς τριῶν.

Ἄρθρον 2.

Τὰ ἐν τοῖς μνημονευθεῖσι διδασκαλείοις διδασκτέα μαθη-
ματα κατανέμονται ἐν ταῖς τριῶν αὐτῶν τάξεσιν ὡς ἐξῆς :

Ἐν τῇ Α' τάξει.

Θρησκευτικά. Σύνοψις τῆς Ἑβραϊκῆς ἱστορίας. Ἐκ-
κλησιαστικὴ ἱστορία..... Ὡς 2
Ἑλληνικά. Ἑρμηνεία καὶ καλλιλογικὴ ἀνάλυσις
ἔργων Ἰσοκράτους, Ξενοφάνους, Ὀμήρου, Πλου-
τάρχου καὶ Δουκιανοῦ. Συγγραφικὰ γυμνά-
σματα..... » 9
Γεωμετρία. Τὰ τρία πρῶτα βιβλία τῆς ἐπιπεδο-
μετρίας..... » 2
Ἱστορία. Σύνοψις τῆς ὅλης Ἑλληνικῆς ἱστορίας..... » 2
Φυσικὴ πειραματικὴ..... » 2
Γεωγραφικὰ φυσικὰ καὶ πολιτικὰ κυρίως τῆς Εὐρώ-
πης καὶ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμε-
ρικής..... » 2

Εἰς μεταφορὰν » 19

Ἐκ μεταφορᾶς Ὡς 19

Φυσικὴ ἱστορία. Σαμολογία τοῦ ἀνθρώπου.
Ζωολογία..... » 2
Γαλλικά..... » 3
Καλλιγραφία καὶ ἰχνογραφία..... » 3
Χειροτεχνήματα..... » 3
Ῥωμαϊκὰ καὶ τετραχόρδον..... » 4
Γυμναστικὴ..... » 2
» 3;

Ἐν τῇ Β' τάξει.

Θρησκευτικά. Κατήχησις καὶ χρηστικὴ ἠθικὴ..... » 2
Ἑλληνικά. Ἑρμηνεία ἔργων Πλουτάρχου, Ξενο-
φάνους, Ὀμήρου, Δημοσθένους, Ὀμήρου..... » 7
Γραμματολογία ἀρχαία Ἑλληνικὴ καὶ τῆς νεω-
τέρας Ἑλλάδος..... » 1
Ἱστορικὰ τῶν νεωτέρων, Ἑθνῶν..... » 3
Φυσικὴ ἱστορία. Φυτολογία. Γεωλογία. Ὀρυκτο-
λογία..... » 2
Γεωμετρία. Συνέχεια ἐπιπεδομετρίας. Ἐκ τῆς στε-
ρεομετρίας τὰ χρησιμώτατα εἰς τὸν καθ' ἡμέ-
ρην βίον..... » 1
Χημεία..... » 2
Ψυχολογία..... » 2
Διδακτικὴ μετ' ἀσκήσεων..... » 3
Γαλλικά..... » 3
Ἰχνογραφία..... » 2
Χειροτεχνήματα..... » 3
Ῥωμαϊκὰ καὶ τετραχόρδον..... » 3
Γυμναστικὴ..... » 2
» 36

Ἐν τῇ Γ' τάξει.

Θρησκευτικά. Ἀνάγνωσις περικοπῶν Γραφικῶν μετὰ
παράτηρήσεων ἐρμηνευτικῶν καὶ καλλιλογικῶν..... » 2
Ἑλληνικά. Ἑρμηνεία ἔργων Πλουτάρχου, Δημο-
σθένους, Πλάτωνα, Διοκρίτου, Ὀμήρου, Εὐ-
ριπίδου..... » 7
Παιδαγωγικὴ καὶ ἱστορία αὐτῆς..... » 4
Διδακτικὰ ἀσκήσεις..... » 12

Εἰς μεταφορὰν » 25

Ἐκ μεταφορᾶς	Ὄρας	25
Ἰγνογραφία	»	1
Ἱστορία τῆς τέχνης	»	1
Κοσμογραφία	»	1
Χειροτεχνήματα	»	3
Ὡδική καὶ τετραχόρδον	»	3
Γυμναστική	»	2
		36

* Ἀβρον 3.

Κατὰ τὸ πρόγραμμα τοῦτο θίλει λειτουργεῖν ἡ μὲν πρώτη ἢ κατωτάτη τάξις ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1898, ἡ δὲ δευτέρα ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1899, ἡ δὲ τρίτη ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1900.

* Ἀβρον 4.

Ἐγγράφεται μαθητὴς τις ἀπὸ τοῦ 1899 καὶ ἐξῆς ἐν τῇ β' τάξει καὶ ἀπὸ τοῦ 1900 καὶ ἐξῆς ἐν τῇ γ' τάξει, μόνον ἐὰν προσαγγῇ ἐνδεικτικὸν προαγωγῆς ἀπὸ τῆς ἀμέσως κατωτέρως τάξεως. Ἐν τῇ α' τάξει ἐγγράφεται, μόνον ἐὰν προσαγγῇ ἀπολυτήριον ἀπὸ τοῦ α' τμήματος ἀνωτέρου πλήρους παρθεναγωγείου, ἐν ἄλλαις λείψουσιν, ἐνδεικτικὸν προαγωγῆς ἀπὸ τῆς οὐδὲν τάξεως τοιοῦτου ἐκπαιδευτηρίου, καὶ ἐὰν ὑποστῇ δοκιμῶν ἐξετάσεις ἐνώπιον ἐπιτροπῆς ἀποτελούμενης ἐκ καθηγητῶν διατελούντων ἐν δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ, ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. ἐκαστοτε ὁριζομένου. Τῆς ἐξετάσεως ταύτης τὰ κατ' ἑκάστον ὁρισθήσονται διὰ νεωτέρου ἡμῶν διατάγματος.

* Ἀβρον 5.

Πᾶσα προγενεστέρα διάταξις ἀντιβαίνουσα εἰς τὰς τοῦ παρόντος ἡμῶν διατάγματος καταργεῖται.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἡμέτερον Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσίς καὶ ἐκτέλεσις τοῦ διατάγματος τούτου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Νοεμβρίου 1897.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ Ὑπουργὸς
Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

(2)

Περὶ προγράμματος μαθημάτων ἀνωτέρου
πλήρους παρθεναγωγείου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 58 τοῦ ἀπὸ 6 Φεβρουαρίου 1834 περὶ δημοτικῶν σχολείων νόμου, τὸ ἄρθρον 22 τοῦ ΒΤΜΘ νόμου, τὰ ἄρθρα 19—16 τοῦ ἀπὸ 22 Αὐγούστου 1878 περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ διδασκαλίου καὶ τοῦ προτύπου ἡμετέρου διατάγματος, τὰ ἄρθρα 4 καὶ 5 τοῦ περὶ διδασκαλίας τῶν παιδαγωγικῶν μαθημάτων κλπ. ἐν τοῖς παρθεναγωγείοις τῆς Φιλεκαπιδευτικῆς Ἑταιρείας ἡμετέρου διατάγματος, προτάσει τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ, ἀπεφασσάμεν καὶ διατάσσομεν τάδε:

* Ἀβρον 1.

Τὰ ἐν τοῖς ἀνωτέροις πλήρεσι παρθεναγωγείοις διδασκτέα μαθήματα, κατανέμονται κατὰ τὰς δέκα αὐτῶν τάξεις ὡς ἐξῆς:

Ἐν τῇ Α' τάξει.

Θρησκευτικὰ καὶ ἡμῶν, ὥρα καὶ ἐβδομάδα ..	2 1/2
Γλωσσικὰ (πραγματογνωσία, ἀνάγνωσις κλπ.) ..	» 12
Ἀριθμητικὰ καὶ ἡμῶν ..	» 3
Χειροτεχνήματα καὶ ἡμῶν ..	» 1 1/2
Ὡδική ..	» 2
Γυμναστικὴ καὶ ἰδίᾳ παιδαί ..	» 2

23

Ἐν τῇ Β' τάξει

Θρησκευτικὰ	ὥρα: 1
Πατριδογραφία, πραγματογνωσία, ἀνάγνωσις καὶ καλλιγραφία	» 11
Ἀριθμητικὰ καὶ ἡμῶν ..	» 3
Χειροτεχνήματα ..	» 3
Ὡδική ..	» 1
Γυμναστική ..	» 1

Ἐν τῇ Γ' τάξει.

Θρησκευτικὰ, ἱερὰ Ἱστορία Π. Διαθήκης	ὥρα: 2
Ἱστορία. Βίοι ἐπιφανῶν ἀνδρῶν ἀρχαίας Ἑλλάδος ..	» 1
Γλωσσικὰ ..	» 1
Ἀριθμητικὰ. Αἱ τέσσαρες πράξεις διὰ τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν 1, 2, 3—1000. Προβλήματα ἀπὸ τοῦ καὶ ἡμέραν βίου ..	» 1
Φυσικὴ Ἱστορία. Κύων, γαλῆ, πρόβατον, βοῦς, ἵππος, ὄνος, ἀλέκτωρ, ἀλώπηξ, λαγὼς, κάμηλος, ἀσπιδάξ, περισσοῦς, κανάριον, χελιδὼν, χελώνη, βάτραχος, ἔχιδνα, κέφαλος, ἀρίγρη, οὐκιστὴρ, μεταξοσκώληξ, μέλισσα. — Πικρία, ἐλάτνη, ὄρεος, κυπάριστος, αἶτος, κάλαμος, κρίνον, κρόμμυον, πλάτανος, συτὴ, βοῦς, ἐλάτεια, λιμνίσκος, ἀμπέλος, ῥοδὴ, μήκη, γεωμήλον. — Ρίζα, βλαστὸς, φύλλα. — Τίτanos, μάργαρον, σίδηρος, λιθάνθραξ ..	» 2
Γεωγραφία τοῦ νομοῦ, ἐν ᾧ κεῖται τὸ σχολεῖον ..	» 1
Καλλιγραφία ..	» 1
Χειροτεχνήματα ..	» 1
Ὡδική ..	» 1
Γυμναστική ..	» 1

Ἐν τῇ Δ' τάξει

Θρησκευτικὰ. — ἱερὰ Ἱστορία κατὰ τὴν Κ. Διαθήκην. Προσευχὴ, Εὐαγγελικὰ περικοπὰι ἐν μεταφράσει ..	ὥρα: 1
Γλωσσικὰ. Ἀνάγνωσις καὶ ἐπεξεργασία τοῦ ἀναγνωστικομένου. Συγγραφικὰ ἀσκήσεις ..	» 11
Μαθηματικὰ. Αἱ τέσσαρες πράξεις διὰ τῶν φρασιῶν. Προβλήματα. Ἀναγωγή εἰς τὴν μονάδα. Πρόσθεσις καὶ ἀφαιρέσεις κοινοτάτων συμμετῶν, πρόσθεσις δύο κλασμάτων ὁμώνυμων ἢ εὐκοπώτατα τρεπομένων εἰς ὁμώνυμα. Κατανόησις γεωμετρικῶν ὁρῶν ἀπὸ ἐποπτείας ..	» 1
Ἱστορία. Βίοι ἐπιφανῶν ἀνδρῶν τοῦ Βυζαντιακοῦ καὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ Τούρκου δουλεύσαντος Ἑλληνισμοῦ ..	» 1
Γεωγραφία φυσικὴ καὶ πολιτικὴ τῆς Ἑλλάδος. Τὰ Εὐρωπαϊκὰ κράτη καὶ αἱ πρωτεύουσαι αὐτῶν. Σχετικὴ αὐτῶν γεωγραφικὴ θέσις. Σχεδιογράφειαι χειρῶν ..	» 1
Φυσικὴ Ἱστορία. Ὁργανὰ κινήσεως καὶ πέψεως τῶν σποδυλῶν. Ἀκριβέστερα μελέτη τῶν ἐπισημαστικῶν, ἐν δὲ τῶν λοιπῶν σποδυλῶν ἐπισταμένη παρατήρησις ἀντιπροσώπων τῶν διαφόρων κλάσεων. Περιγραφή τῶν ὀργάνων τῶν μυτῶν καὶ λειτουργία αὐτῶν, ἀκριβέστερον μελετούμενον τῶν χειροποπτεῶν διότυλων ..	» 1
Καλλιγραφία καὶ Ἱγνογραφία ..	» 3
Χειροτεχνήματα ..	» 1

Εἰς μεταφορὰν » 11

Ἑκ μεταφορᾶς	Ὄρας 22
Ἑλληνική καὶ οἰκιακή παιδαγωγική	» 1
Οἰκιακή οἰκονομία καὶ μαγειρική	» 1
Γαλλικά	» 3
Χειροτεχνήματα	» 3
Ἱστογραφία	» 2
Ὡδική	» 2
Γυμναστική	» 2

Ἐν τῇ Θ' τάξει.

Θρησκευτικά. Χριστιανική ἠθική. Ἀνάγνωσις γραφικῶν περικοπῶν μετὰ παρατηρήσεων ἐρμηνευτικῶν καὶ καλλιλογικῶν	Ὄρας 2
Ἑλληνικά. Ἑρμηνεία ἀρχαίων Ἑλλήνων ποιητῶν καὶ πεζογράφων Ὀμήρου, Ξενοφώντος, Δημοσθένους, Θουκυδίδου ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ, Δυσίου, Πλουτάρχου καὶ Ἡροδότου	» 6
Γραμματολογία. Ἀρχαία Ἑλληνική καὶ τῆς νεώτερης Ἑλλάδος	» 2
Ἱστορία τῶν νεωτέρων χρόνων	» 3
Ἱστορία τῆς τέχνης. Ἀρχιτεκτονική, πλαστική, γραφικὴ καὶ μουσική	» 2
Φυσικὴ πειραματική. Συστηματικωτέρα διδασκαλία τῆς φυσικῆς	» 2
Γαλλικά	» 6
Ἀγγλικά ἢ Γερμανικά (κατὰ βούλησιν)	» 3
Ζωγραφικὴ	» 2
Χειροτεχνήματα	» 4
Ὡδική	» 2
Γυμναστική	» 2

Ἐν τῇ Ι' τάξει.

Ἱστορία	Ὄρας 1
Ἑλληνικὰ. Ἑρμηνεία ἐκ τῶν ἔργων Πλάτωνος, Αἰσώπου, Ἡρότου, Εὐριπίδου, Σοφοκλέους, καὶ ἄλλων περὶ τῆς Ἀστικῆς καὶ Πλουτάρχου	» 7
Μαθηματικά. Κοσμογραφία	» 1
Ἱστορία τοῦ Πολιτισμοῦ. Ἡ θρησκεία, ἡ οἰκονομία ἡ πολιτεία, τὸ ἐμπόριον, αἱ τέχναι καὶ τὰ ἔθνη. Ἕλληνες, Ἰουδαῖοι, Αἰγυπτῖοι, Πέρσαι, Ἀσσυριοί, Φοίνικες, Ἰσθαιοί, Ἕλληνες, Ρωμαῖοι, Βυζαντινοί, Ἀράβι, κατὰ τὸν Μεσαίωνα, κατὰ τὴν Ἀπενάντησιν καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους	» 2
Χημεία. Ἀλκαλὲς, θεοὶ, φωτῆρες, χρώματα, ἰώδιοι, βέλαια. Τὸ χρησιμώτατον τῶν μετάλλων. Βάσεις, ἄλατα	» 1
Φυσιολογία. Συστηματικὴ αὐτῆς διδασκαλία	» 1
Γαλλικά	» 6
Ἀγγλικά ἢ Γερμανικά κατὰ βούλησιν	» 3
Πλαστική	» 1
Ζωγραφικὴ	» 2
Ἀθλοποιία	» 1
Χειροτεχνήματα	» 4
Ὡδική	» 2
Γυμναστική	» 2

34

* Ἀθρον 2ον

Τὸ ἀνώτερον πλῆρες Παρθενωγαγεῖον ἀποτελεῖται ἐκ τῶν τμημάτων, ὧν τὸ πρῶτον περιλαμβάνει ὁκτώ τάξεις, ἢ δευτέρον δύο, τὰς ἀνωτάτας.

* Ἀθρον 3ον

Ταῖς ἀεροσφαιναῖς τῶν μαθημάτων τῆς ὁδοῦς τῆς καὶ κατὰ τὰς ἐξετάσεις εὐδοκίμησάσας χορηγεῖται ἀπὸ τήριον ἀπὸ τοῦ πρώτου τμήματος τοῦ ἀνωτέρου πλῆρες παρθενωγαγεῖου. Τὸ ἀπολυτήριον τοῦτο ὀρεῖται νὰ παραγάγῃ αἱ θέλουσαι νὰ ὑποστώσιν εἰσιτηρίον εἰς τὸ ἑκακτεῖον τῶν θηλῶν δοκιμασίαν.

* Ἀθρον 4.

Ἡ ὕλη ἡ ἐξ ἐκάστου κλάδου μαθημάτων διδασκῶν ἐκαστὴν τάξιν ἀνωτέρου πλῆρους παρθενωγαγεῖου κανονίζεται ἀκριβέστερον διὰ διαταγῆς τοῦ Ἱπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

* Ἀθρον 5.

Πᾶσα προγενέστερα διάταξις ἀντιτίθεται εἰς τὰς παρόντας διατάξεις καταργεῖται. Εἰς τὸν αὐτὸν Ἡμέτερον Ἱπουργὸν ἀνατίθεται ἡ ἐπίσκεψις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ διατάγματος τούτου. Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Νοεμβρίου 1897.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ Ἱπουργὸς
Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Περὶ τῆς δ' διδασκαλίας τῶν μαθημάτων τοῦ προπαιδευτικοῦ τμήματος τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς κ. Π. Ζαρείου σχολῆς

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἀπὸ 20 Ὀκτωβρίου ἐ.ε. ἡμῶν διάταγμα, περὶ ἰδρύσεως προπαιδευτικοῦ τμήματος ἐκκλησιαστικῆς Πιερικεῖου σχολῆς:

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ἱπουργοῦ διατάγματος ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων τοῦ προπαιδευτικοῦ τμήματος τῆς σχολῆς, περὶ ὧν οὐδὲν ὤρισε τὸ περὶ ἰδρύσεως τῶν καθηγητῶν τῆς σχολῆς. Ἡμετέρον διάταγμα, ὁρίζεται εἰς τοὺς ταχτικὸς καθηγητὰς αὐτῆς. Εἰς τὸν αὐτὸν Ἡμέτερον Ἱπουργὸν ἀνατίθεται ἡ ἐπίσκεψις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ διατάγματος τούτου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Νοεμβρίου 1897.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ Ἱπουργὸς
Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ